

Poustevníci u Dobré Vody žili po sedm desetiletí

Na zalesněném návrší východně od Českých Budějovic ještě na pozemcích města byl v letech 1630 – 1632 vybudován kostelík zasvěcený P. Marii Bolestné, který dal na svůj náklad postavit městský písař Jan Karmenský z Ebenfeldu jako projev důkázání za to, že jeho manželka Dorota i on sám byli zbaveni zdravotních obtíží po omývání vodou, vytékající ze skály na úpatí kopce, kde se od paměti říkalo U dobré vody.

Podle zakladatelovy fundace měli českobudějovičtí děkané sloužit v novém kostelíku od května do listopadu každou první neděli v měsíci a o mariánských svátcích mše. Žádný kněz tu nebyl, jen v blízkém stavení bydlel kostelník, který měl povinnost třikrát denně zvonit. K prameni přicházeli lidé hledající pomoc léčivé vody. Pro ně dal českobudějovický magistrát v roce 1677 postavit nevelké dřevěné stavení se čtyřmi vanami a kotlema na ohřívání vody.

Za jejich použití ke koupelím se vybírala almužna ve prospěch kostelíku. Dohled nad lázničkami měl zvoník.

V roce 1699 projevil profesor 3. řádu sv. Františka při klášteru kapucínů v Českých Budějovicích Fr. Matěj Niedermajer zájem usadit se u dobrovodského kostelíku jako poustevník. Stát se sremitou bylo zbožné rozhodnutí přijatelné i pro členy měšťanských rodin.

Pražské arcibiskupství 16. října téhož roku udělilo Niedermajerovi souhlas s jeho záměrem s tím, že obdržené almužny použije k dostavění poustevny. Měl být podřízen českobudějovickému děkanu a měsíčně mu podávat písemnou zprávu o své činnosti a přehled o vybraných almužnách. Na staré rytině ze začátku 18. století je nepříliš zřetelně patrné, že první jistě jen dřevěná poustevna stála na západním úpatí návrší poblíž brodu přes potok směřující k městu.

Jen dřevěná poustevna stála na západním úpatí návrší poblíž brodu přes potok směřující k městu.

Poustevník měl vést odříkavý život vyplněný rozjímavým a modlitbami, stýkal se však s návštěvníky, kteří mu poskytovali almužny na obživu i pro kostelík. Bratr Matěj obýval poustevnu do roku 1707, v následujícím roce jej vystřídal rovněž člen 3. řádu F. Jindřich Kosmann.

Druhý poustevník byl svědkem zvyšujícího se počtu lidí, kteří vyhledávali lázeňské stavení nebo navštěvovali kostelík v takovém počtu, že někdy je ani nestačil pojímat. Kosmann zemřel asi v 1. polovině roku 1719, neboť 1. července arcibiskupská koncistoť vyhověla žádosti dalšího člena 3. řádu sv. Františka Jiřího Osima, aby se usadil v poustevně U dobré vody.

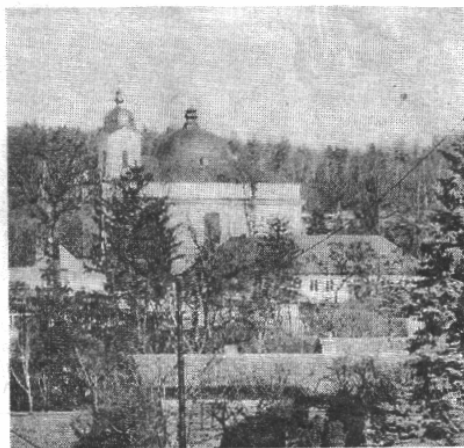
Osimus, jinak též Stehlík,

byl s největší pravděpodobností příslušníkem měšťanské rodiny v Českých Budějovicích, kde v polovině 18. století žila jirchářská rodina téhož příjmení. Nový poustevník přišel k Dobré Vodě v době, kdy se uvažovalo o nutnosti postavit tu nový poutní

kostel, který by stačil pojímat zvyšující se počet zbožných návštěvníků. Již bylo začato s obstaráváním stavebního materiálu, ale magistrát dal přednost přestavbě a rozšíření lázeňského stavení. Místo novostavby nového kostela byl původní kostelík prodloužen přístavbou dvou kaplí k jeho vchodu a zvětšen o novou předstí. Osimus či Stehlík měl již z osobních důvodů zájem, aby obliba dobrovodského kostela vzrůstala. Z vlastního rozhodnutí se vypravil do Říma a podařilo se mu získat plnomocné odpušky pro věřící, kteří se účastní procesí ke kostelu. To se uskutečnilo ve svátek P. Marie Bolestné 1722 za velké účasti věřících.

Tehdejší děkan Jan Vit Schwantle však zdůraznil, že vedení procesí se nesmí stát součástí povinností jeho ná-

Tehdejší děkan Jan Vit Schwantle však zdůraznil, že vedení procesí se nesmí stát součástí povinností jeho ná-

Kostel Panny Marie Bolestné v Dobré Vodě u Č. Budějovic.

stupců, neboť poustevník přý jednal v Římě sám o své újmě. I v dalších letech se však procesí konala pravidelně a vzrůstala jejich obliba. Almužny, které poustevník dostával od návštěvníků kostela, nebyly zřejmě nikterak velké, jinak by v březnu 1724 nemusel žádat o povolení, aby mohl opustit poustevnu a na venkově prosit o šatstvo a obuv.

Osimus se v letech 1733 – 1735 dočkal výstavby nového poutního kostela v Dobré Vodě, již uskutečnil významný barokní stavitel Kilián Ignác Dienzenhofer, i slavnostní benedikace 18. října 1739 za velké účasti kněžstva, šlechty a zástupců města jako patrona. Někdy v tu dobu byla stará poustevna pod kopcem opuštěna a postavena zděná v blízkosti nového kostela. Ještě dnes je součástí stavení někdejší farní školy. Poustevník Osimus se dožil vysokého věku, vzdal se

poustevníctví a roku 1748 byl na svou žádost k magistrátu přijat do morového špitálu u Nejsv. Trojice, kde prožil několik dalších let. Ještě roku 1752 mohl zaučít svého nástupce Josefa Hadingera do jeho povinností při kostele.

Nový poustevník, také člen konik gáisicn iet. jeste roku 1752 mohl zaučít svého nástupce Josefa Hadingera do jeho povinností při kostele.

Nový poustevník, také člen

3. řádu sv. Františka, si hned při nástupu vymohl souhlas s tím, že pro svou obživu bude provádět různé drobné práce, snad obuvnické. Jak dlouho žil Hadinger v dobrovodské poustevně, není známo.

V roce 1770 se připomíná již další poustevník Jakub Damascus s povinnostmi kostelníka při starém kostelíku, který nebyl zrušen a sloužil především českým věřícím. Valně se mu nedařilo, ačkoliv si přivydělával výrobou a prodejem různých figurek ze dřeva a hlíny. V říjnu toho roku se musel obrátit na městskou radu s prosbou o výpomoc v nemoci, která jej přepadávala v zimních měsících. To je poslední zpráva o dobrovodském poustevníkovi. Jeho úmrtím nebo odchodem řada několika poustevníků po sedmi desetiletích skončila. V nových poměrech za císaře Josefa II. se již poutevníci přežili a zanikli.

Znovuzahájení těžby zlata, zvýšení počtu obyvatel a provoz lázeňek s hostincem přispěly k tomu, že v dubnu 1777 bylo při dobrovodském kostele zřízeno rezidenční kaplanství a dosazen sem českobudějovický rodák P. Vojtěch Hasmann, až dosud kaplan sakristián při kostele sv. Mikuláše. Dne 16. října 1786 byla pak lokalie povýšena na samostatnou faru.

Hasmann, až dosud kaplan sakristián při kostele sv. Mikuláše. Dne 16. října 1786 byla pak lokalie povýšena na samostatnou faru.

Dobrovodský poustevník nebyl v blízkém okolí Českých Budějovic zřejmě jediný. Svědčí o tom místní jméno Pod poustevníkem na starém plánu města severně od cesty ze Starých Hodějovic k silnici do Trhových Svinů. V těch místech bývalo v 18. století městské popraviště a poustevník patrně byl v nějakém vztahu k němu.

Karel PLETZER
Foto A. BOHUSLAVOVÁ